

RAPORT DE SPECIALITATE

privind acordarea Titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Timișoara doamnei Smaranda Vultur

Având în vedere Referatul de aprobare al proiectului de hotărâre nr SC2021 –20926 din 23.07.2021, al Primarului Municipiului Timișoara și Proiectul de hotărâre privind acordarea Titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Timișoara doamnei Smaranda Vultur,

Facem următoarele precizări:

Având în vedere adresa cu nr . SC2021-20926 din 23.07.2021, a domnului primar Dominic Fritz;

În conformitate cu Regulamentul pentru acordarea Titlului de „Cetățean de Onoare al Municipiului Timișoara”, aprobat prin HCL nr.138 din data de 18.10.2016;

Având în vedere prevederile 129 alin.(13) din OG. 57/2019 - privind Codul administrativ

În temeiul art. 139 din din OG. 57/2019 - privind Codul administrativ;

Doamna Smaranda Vultur s-a nascut la 17 martie 1950 la Timisoara.

Absolventă a Facultății de Filologie din cadrul Universității din București (1973) și a cursului de doctorat în Filologie în 1895, doamna Smaranda Vultur a fost de-a lungul anilor lector de limba și literatura română la Sorbona, celebra universitate din Paris, dar și la Universitatea Jagellona din Cracovia. Din volumele publicate putem enumera: “Infinitul mărunț. De la configurația intertextuală la poetica operei”(1992), “Istorie traită, istorie povestită. Deportarea în Bărăgan”(1997), “Lumi în destine. Memoria generațiilor de început de secol din Banat”, coordonator și coautor al volumului realizat împreună cu Grupul de Antropologie Culturală și Istorie Orală „A Treia Europa”, București, Editura Nemira(2000), “Germanii din Banat prin povestirile lor”(2000), “Memoria Salvată. Evreii din Banat, ieri și azi”(2002).

Pe lângă aceste volume individuale, doamna Smaranda Vultur a participat la scrierea unor volume colective, volume de analiză a stilurilor limbii române, cum ar fi “Stilurile nonartistice ale limbii române literare în secolul al XIX-lea”(1984) și de asemenea, a contribuit la scrierea a numeroase articole publicate în reviste de specialitate, cu tematica filologică. In 1992, doamna Smaranda

Vultur primește premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut în eseu, critică și teorie literară pentru volumul „Infinitul mărunț”.

A beneficiat de burse de studii la Centrul Internațional de Semiotica Urbino (Italia, 1976 și 1983) și la Sorbona (Paris, 1992-1995), de o bursa a Universității Central-Europene în cadrul programului Research Support Scheme (Praga, 1992-1994; Franta, 1992 și SUA, 1994) și de o bursa TEMPUS la Udine (Italia, 1998). În 1999 a fost cercetător invitat la Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales din Paris.

A susținut conferințe și comunicări la Conferința internațională de istorie orală (New York, 1995), la Sorbona (1992-1995), la Padova (1995), Udine (1998) s.a.

Opera doamnei Smarandei Vultur depășește cu mult cadrul universitar din Timișoara, unde ea se numără printre profesorii cei mai renumiți.

În cadrele strâmte ale fostului regim, ea și-a făcut deja un nume printre cercetătorii de vârf din domeniul cercetării literare, semiotice și lingvistice din România publicând în revistele de specialitate cele mai cotate.

Merită să subliniem un aspect important ce explică implicarea profesoarei în zilele Revoluției din decembrie 1989 și în toată perioada ce s-a scurs de atunci: Smaranda Vultur nu a semnat articole care să-i compromită numele în presa comunistă din convingerea intimă că libertatea interioară și demnitatea umană se cer prezervate inclusiv (sau mai ales) în perioade de mare încercare morală. Din același motiv, după răsturnarea regimului, Smaranda Vultur s-a putut angaja într-o acțiune de denunțare a trecutului recent fără teama de a fi pusă în fața unor contradicții morale.

A debutat editorial în 1992 cu un volum de critică și analiză literară premiat de Uniunea Scriitorilor din România, după care interesul autoarei s-a îndreptat spre domenii de interes mult mai larg sub presiunea noului context istoric.

Tot ce a cercetat și a scris după apariția volumului de debut a fost dedicat salvării memoriei într-un secol, al XX-lea, ce va rămâne în istoria mare drept secolul totalitarismelor, al masacrelor, al suferințelor colective și individuale, al înclăștărilor și răsturnărilor geostrategice cu consecințe dramatice pentru milioane de oameni.

Convinsă că martorii lumii de care ne despărțeam în 1990 vor dispărea pe rând și vor duce cu ei memoria suferințelor, doamna Smaranda Vultur s-a pus pe sine la dispoziția unei opere de salvare și răscumpărare unice. Mai întâi pe cont propriu, iar mai apoi prin mobilizarea unor impresionante colective de cercetători și studenți, a inițiat astfel constituirea uneia din cele mai mari și mai prețioase arhive de istorie orală din România ultimelor trei decenii, salvând de la uitare destine

individuale și colective în măsură să dea o idee pătrunzătoare despre evenimentele majore din ultimul secol.

Interesul cercetătoarei a fost dublu: să înregistreze povestea traumelor colective și să configureze profilul Banatului, regiune unică în România și în regiune, model de conviețuire pașnică a etniilor, limbilor și culturilor.

În felul acesta, a publicat o serie volume de mari dimensiuni, unele scrise și transcrise prin efort individual, altele pe care le-a inițiat și coordonat, despre fenomenul singular care a fost deportarea în Bărăgan, deportarea germanilor din Banat, comunitatea evreiască, francezii, basarabenii și bucovinenii din partea noastră de Europă Centrală. Fascinată de modelul bănățean, cercetătoarea a coborât în timp până în perioada de început de secol XX, răgaz ce a precedat într-o atmosferă de concordie înșelătoare seria cataclismelor.

Aceste volume, publicate și re-publicate la mari edituri, nu reprezintă decât o parte din arhiva de înregistrări ce se află de acum la dispoziția tuturor. Întregul fond a fost predat Bibliotecii Centrale Universitare din Timișoara, ordonat, arhivat și digitalizat prin grija directă a doamnei Smaranda Vultur, accesibil inclusiv online pentru oricine este sau va fi vreodată interesat de temele multiple deschise de o cercetare întinsă pe mai mult de două decenii. Se impune să precizăm că arhiva a făcut deja obiectul unor ample studii de reflecție antropologică și istorică datorate în primul rând Smarandei Vultur.

Adăugăm faptul că întreprinderea sa a avut un ecou percutant în rândul grupurilor și comunităților din Banat, care s-au recunoscut în vastul proiect de reconstrucție memorială. Reedităriile acestor volume se epuizează instantaneu, iar interesul pentru ele se întinde mult dincolo de granițe. Chiar în aceste săptămâni a apărut în Franța traducerea volumului despre Francezii din Banat, realitate mai puțin cunoscută, aproape uitată, de o uimitoare complexitate. Pentru meritele sale academice, statul francez a decernat profesoarei medalia *Palme Académiques* în grad de *Cavaler*.

A condus grupul de istorie orală din cadrul proiectului de cercetare *A Treia Europă*, inițiat la Timișoara de Adriana Babeți și Cornel Ungureanu, unul dintre cele mai fertile inițiative intelectuale apărute la noi în ultimele trei decenii, grup sub egida căruia a fost publicată o adevărată bibliotecă de studii apărute la editura Polirom.

Profesorul Smaranda Vultur nu a predat doar la Universitate de Vest din Timișoara, ci, timp de ani de zile, la Sorbona, la Institutul Național de Limbi și Civilizații Orientale de la Paris, la Universitățile din Pisa și Cracovia precum și la Școala de Înalte Studii în Științe Sociale de la Paris, între cele mai respectate instituții de învățământ de pe continent.

Opera didactică și de cercetare a Smarandei Vultur a fost dublată de o activitate civică de prim rang. Influența ei morală și educativă a depășit frontierele universitare. A fost membru activ al Societății Timișoara, al Alianței Civice, al Grupului de Dialog Social, a prezidat din 1996 până în 2000 filiala Fundației Academiei Civice.

Meritele sale academice, civice și politice și-au găsit o recunoaștere deplină prin cooptarea profesoarei în colectivul de cercetători ce au redactat Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România conduse de Vladimir Tismăneanu, document fundamental ce a semnat din punct de vedere istoric și politic condamnarea simbolică a comunismului din România asumată la nivelul de stat.

În concluzie, activitatea și notorietatea doamnei Smarandei Vultur, născută la Timișoara la 17 martie 1950, conferirea Titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Timișoara doamnei Smarandei Vultur, ar răsplăti întreaga sa activitate și ar contribui la promovarea Municipiului Timișoara.

Având în vedere prevederile legale expuse în prezentul raport, apreciem că proiectul de hotărâre privind conferirea Titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Timișoara doamnei Smarandei Vultur, îndeplinește condițiile pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului consiliului local.

Director Executiv
Ciprian Nyari